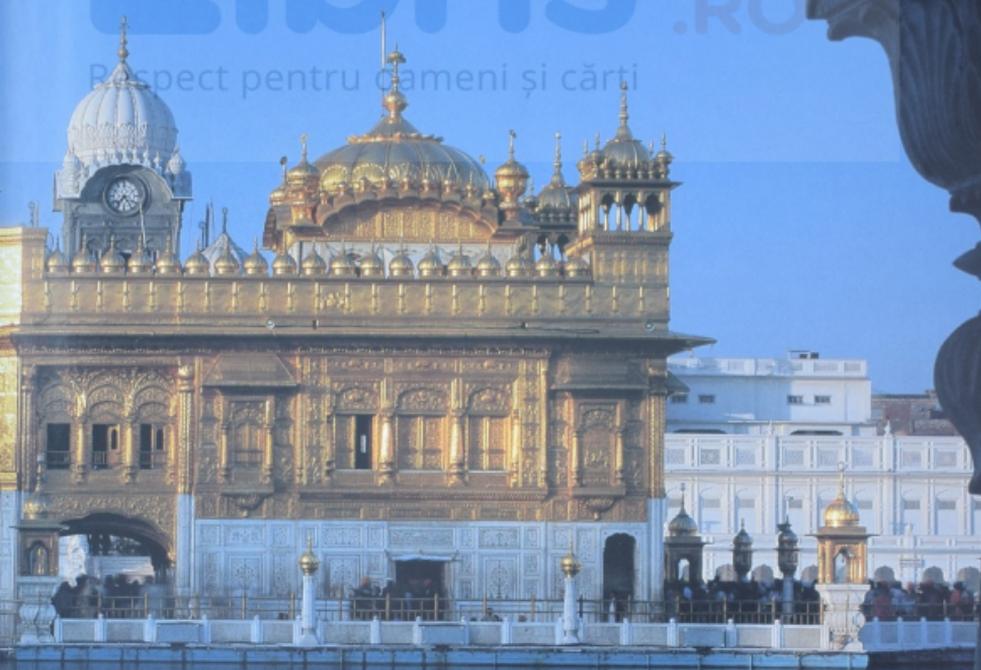

ARHITECTURA LUMII CAPODOPERELE

Respect pentru oameni și cărți

Parterorul, Roma, Italia • Mezquita, Córdoba, Spania • Borobudur, Java • Banteay Srei, Cambodgia • Catedrala Speyer, Germania • San Marco, Veneția, Italia • Templul Gawdawpalin, Pagan, Myanmar • Templul Anandă, Pagan, Myanmar • Catedrala Notre-Dame, Paris, Franța • Biserica de lemn din Borgund, Norvegia • Catedrala Chartres, Franța • Catedrala Lincoln, Anglia • Domul din Köln, Germania • Palatul Alhambra, Granada, Spania • Malbork, Polonia • Domul din Florența, Italia • Palatul Dogilor, Veneția, Italia • Catedrala din Ulm, Germania • Domul din Milano, Italia • Biserica Sf. Barbara, Cehia • Catedrala din Sevilla și Giralda, Spania • Ca' d'Oro, Veneția, Italia • Templul Cerului, Beijing, China • Sant' Andrea, Mantova, Italia • Sf. Vitus, Praga, Cehia

PREZENTAREA CAPODOPERELOR

Hagia Sophia	ISTANBUL TURCIA	48
Capela Palatină	AACHEN GERMANIA	52
Loro Jonggrang	PRAMBANAN JAVA	56
Templul Kandariya Mahadeva	KHAJURAHO INDIA	60
Biserica Abației Sainte-Foy	CONQUES FRANȚA	66
Domul, Baptisterial și Turnul din Pisa	PISA ITALIA	72
Moscheea de Vineri	ISFAHAN IRAN	78
Catedrala din Santiago de Compostela	SANTIAGO DE COMPOSTELA SPANIA	84
Catedrala din Ely	ELY ANGLIA	90
Catedrala din Durham	DURHAM ANGLIA	94
Domul din Modena	MODENA ITALIA	98
Angkor Wat	ANGKOR CAMBODGIA	102
Catedrala din Canterbury	CANTERBURY ANGLIA	106
Catedrala din Laon	LAON FRANȚA	110
Catedrala din Wells	WELLS ANGLIA	116
Catedrala din Bourges	BOURGES FRANȚA	122
Templul Htilominlo	PAGAN MYANMAR	126
Catedrala din Reims	REIMS FRANȚA	130
Catedrala din Amiens	AMIENS FRANȚA	134
Catedrala din Burgos	BURGOS SPANIA	138
Teghistan	SAMARKAND UZBEKISTAN	142
Drăgul Interzis	BEIJING CHINA	148
Capela King's College	CAMBRIDGE ANGLIA	152

INTRODUCERE

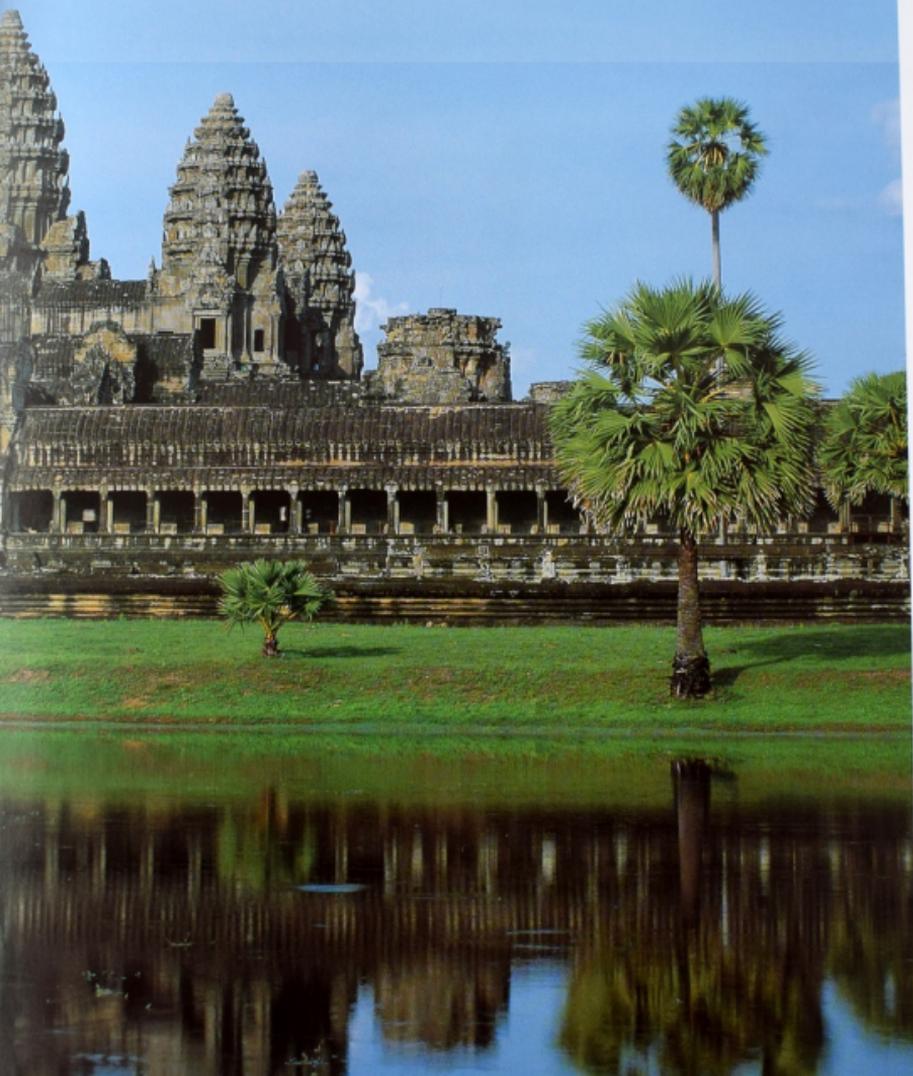
Castelul Chambord, Franța • San Pietro, Roma, Italia • Luizi, Paris, Franța • Sf. Vasile, Moscova, Rusia • El Escorial, Madrid, Spania • Mormântul Secului Salm Chishti, Fatehpur Sikri, India • Diwan-i-Am, Agra, India • Castelul Hiraji, Japonia • Sant' Andrea al Quirinale, Roma, Italia • Castelul Howard, Yorkshire, Anglia • Palatul Ecaterinei, Sankt Petersburg, Rusia • Catedrala Sf. Nicolae, Sankt Petersburg, Rusia • Palatul de iarnă, Sankt Petersburg, Rusia • Royal Crescent, Bath, Anglia • Marele Palat, Bangkok, Thailanda • Pavilionul din Brighton, Anglia • Muzeul Altes, Berlin, Germania • Parlamentul Ungar, Budapesta, Ungaria • Biblioteca publică din Boston, SUA • Biserica Sfânta Treime, Boston, SUA • La Sagrada Família, Barcelona, Spania • Clădirea Monadnock, Chicago, SUA • Clădirea Warrington, St Louis, SUA • Casa Gambel, California, SUA • Primăria din Hiversum, Olanda • Clădirea Chrysler, New York, SUA • Muzeul Guggenheim, New York, SUA • Opera din Sydney, Australia • Băile termale, Valk, Eșteta

PREZENTAREA CAPODOPERELOR

Santa Maria della Consolazione	TODI ITALIA	188
Moscheea Süleymaniye	ISTANBUL TURCIA	192
Fortul Agra	AGRA INDIA	196
Mormântul lui Humayun	DELHI INDIA	204
San Giorgio Maggiore	VENETIA ITALIA	210
Moscheea Selimiye	EDIRNE TURCIA	216
Templul de Aur	AMRITSAR INDIA	220
Moscheea Albastră	ISTANBUL TURCIA	224
Moscheea Șahului	ISFAHAN IRAN	228
Mormântul lui Itmad-Ud-Daulah	AGRA INDIA	232
Santa Maria della Salute	VENETIA ITALIA	236
Taj Mahal	AGRA INDIA	240
San Carlo alle Quattro Fontane	ROMA ITALIA	246
Jama Masjid	DELHI INDIA	250
Catedrala Sf. Paul	LONDRA ANGLIA	254
Casa Chatsworth	DERBYSHIRE ANGLIA	260
Palatul Blenheim	OXFORDSHIRE ANGLIA	266
Catedrala Schimbarea la Față	KIZHI RUSIA	272
Vierzehnheiligen	LÄNGA BAMBERG GERMANIA	276
Biserica de Pelerinaj din Wies	BAVARIA GERMANIA	282
Palatul Parlamentului	LONDRA ANGLIA	286
Casa de sticlă	NEW CANAAN SUA	294
Notre-Dame du Haut	RONCHAMP FRANȚA	298
Clădirea Seagram	NEW YORK SUA	304
Institutul Salk	LA JOLLA SUA	306
Muzeul Guggenheim	BILBAO SPAIA	312

Libris .RO

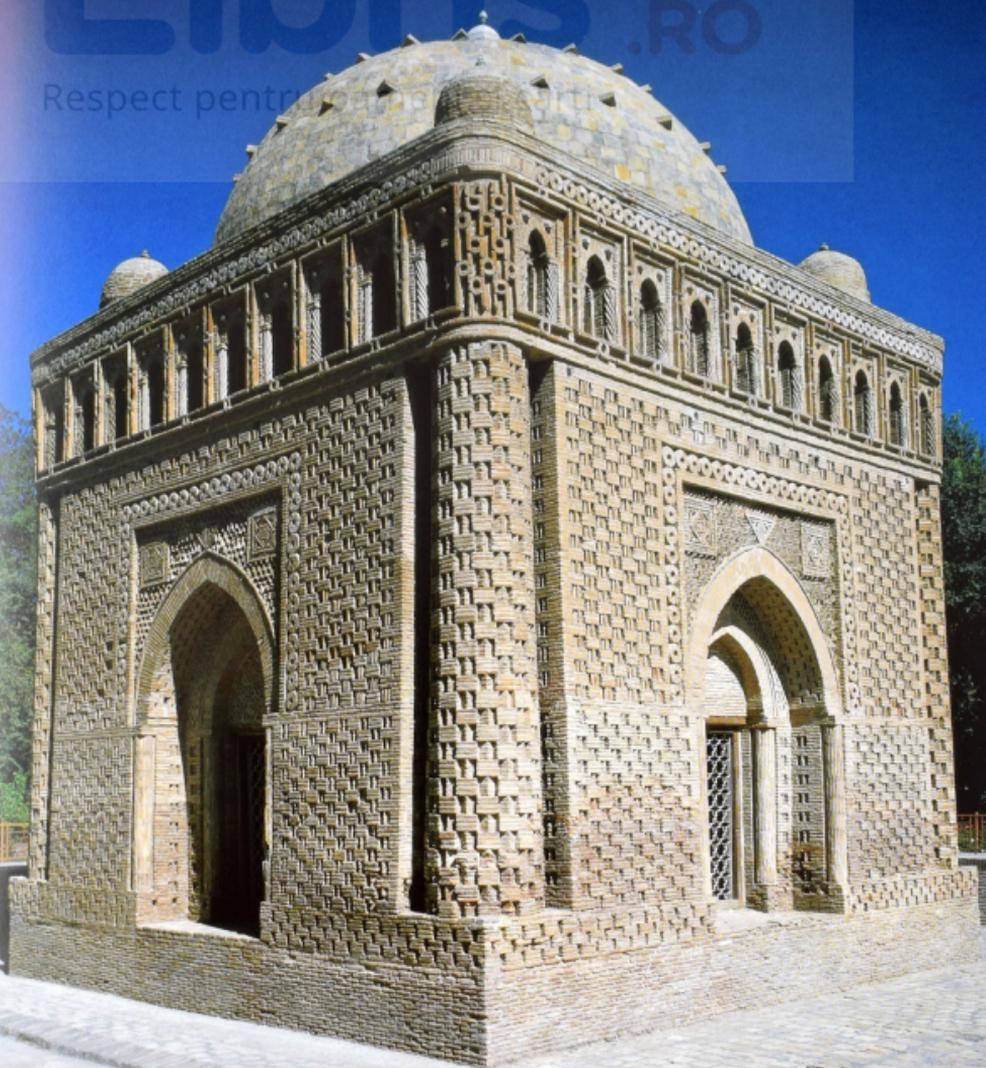
Respect pentru oameni și cărți

PARTEA ÎNTAI
INAINTE DE 1500

Libris .RO

Respect pentru

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți Hagia Sophia

ISTANBUL, TURCIA

Hagia Sophia (biserica „Sfânta Înțelepciune”), este un monument de un curaj arhitectural ce nu a putut fi egalat timp de un mileniu. Cea mai mare biserică din capitala Imperiului Bizantin, Constantinopol (astăzi Istanbul), a fost ridicată pe locul unei alte biserici care a ars în timpul răscoalei Nika din 532. În ciuda pagubelor făcute de cutremurul din 557, biserica păstrează structura din secolul al VI-lea.

Împăratul Iustinian I l-a însărcinat pe cronicarul curții, Procopius, să scrie în cinstea ridicării acestei cutorii. În scrierea sa, Procopius îi atribuie împăratului un rol mai mare în proiectarea construcției decât celor doi arhitecți, Anthemios din Tralles și Isidor din Milet. Chiar dacă se pare că acești arhitecți erau la curent cu teoriile geometrice ale lui Heron din Alexandria și probabil lucraseră la câteva construcții inovatoare din Armenia, nu se cunosc originile extraordinarei compoziții arhitecturale a Hagiei Sophia. În esență, marea sa compozițională constă în amplasarea unei cupole circulare de mică adâncime pe o bază de formă pătrată. Greutatea cupolei se sprijină pe 40 de stâlpi, între care se găsesc ferestre. Forțele transmise de acești stâlpi, atât în jos, cât și în lateral, puteau fi susținute doar în cele patru colțuri ale planului pătrat, iar trecerea de la pătrat la cerc se face prin pandantivi – porțiuni triunghiulare de zidărie dintre cele patru arce care se ridică din colțuri. Acești pandantivi sunt susținuți la rândul lor spre est și vest de semicupole care se sprijină pe arcade și conduc forțele către pământ. Structura interioară este și ea magică: un spațiu de 76 metri lungime și peste 30 metri lățime nefragmentat de coloane. Cupola se deschide deasupra spațiului central ca și cum „ar fi prinsă de Rai cu un lant de aur”, cum spunea un observator. Iar despre Iustinian se spune că atunci când a văzut-o prima dată a exclamat: „Solomon, te-am învins!”.

Mare parte din ornamentele originale de la Hagia Sophia – sculptoarele siruri de sfinți situate de-a lungul zidurilor, heruvimii uriași din pandantivi, cu aripile lor multicolore și amplele coloane de marmură cu capiteli aurite, uimitor sculptate – s-au pierdut demult, în timpul perioadei iconoclaste și în momentul transformării bisericii în moschee, în 1453. Dar pentru cronicarii secolului al VI-lea ea însemna ceva unic. Paulus Silentiarius, cronicarul oficial al curții, scria: „Orice om care pune piciorul în acest loc sacru simte că nu mai vrea să plece, iar ochii i se umplu cu lacrimi de bucurie”.

În Orașul Interzis fiecare culoare are o funcție simbolică. Acoperșurile galbene reprezintă pământul, originea a tot ce se găsește sub soare; roșul simbolizează focul, sursa de lumină. Aceste două culori

primare au fost colorile distinctive ale palateelor imperiale.

istoris .RO

Respect pentru oameni și țări

Respect pentru oameni și cărți

Orașul Interzis

BEIJING, CHINA

Lucrările filosofului Confucius (551-479 î.H.) au avut întotdeauna o mare influență asupra gândirii chineze, prin urmare și asupra arhitecturii. Conform interpretărilor învățaților de mai târziu, filosofia confucianistă afirma că societatea ideală este cea care reflectă ierarhia normală a universului, atât în relațiile dintre oameni, cât și în relațiile acestora cu statul. Având în vedere că împăratul era trimis de divinitate pentru a conduce pe pământ, era foarte important ca el să fie așezat, așa cum era firesc, în centrul lumii. Astfel, Orașul Interzis este un ansamblu conceput ca soluție arhitecturală la o problemă filosofică. Pentru a-l introduce pe împărat în peisajul cu încărcătură cosmică, Orașul Interzis a fost amplasat chiar în inima Beijingului, ca un adăpost în interiorul altor adăposturi, fiind înconjurat de orașul imperial, orașul interior și, respectiv, orașul exterior. Numele „Orașul Interzis” – Zijicheng în limba chineză – este simbolic și practic în același timp: Zi înseamnă violet și este o referire la steaua polară unde locuia divinitatea supremă, iar jin, partea interzisă, se referă la faptul că nimeni nu putea să intre sau să părăsească acel loc fără permisiunea împăratului.

Disponerea interioară a ansamblului este la fel de ierarhică. Orașul Interzis, la fel ca Beijingul, este perfect simetric, proiectat pentru a fi în armonie cu energiile universale yin și yang. Este axat pe direcția nord-sud, având o curte exterioară foarte mare unde principalele clădiri destinate ceremoniilor sunt în număr impar (semnificând yang) și o curte interioară cu clădiri în număr par (semnificând yin), unde se găsesc apartamentele private ale împăratului; în total sunt peste 800 de clădiri.

Surprinzător este faptul că Orașul Interzis a fost construit în doar trei ani; a fost început în 1417, la ridicarea sa lucrând un milion de muncitori și o sută de mii de arhitecți și meșteșugari. Lemnul de esență tare folosit, de o calitate excepțională, a fost adus din provincia Sichuan situată în sud-vestul Chinei, la o distanță de 1500 kilometri de Beijing. Multe din construcțiile originale au fost deteriorate în secolele al XV-lea și al XVI-lea, dar, lucru obișnuit în China, au fost înlocuite cu construcții identice în secolul al XVII-lea.

Într-o clădire există relații ierarhice din punctul de vedere al dimensiunilor, tipul de acoperiș și complexității detaliilor. Cea mai mare este Sala supremei armonii (Tai He Dian), care se ridică pe o terasă de piatră și are dimensiuni uriașe: 28 metri înălțime, 64 metri lățime și 37 metri adâncime. Aici avea loc ceremonia de încoronare a împăratului. De pe tronul imperial el putea să cuprindă cu privirea mii de curteni care se prosternau în fața lui și să cugete la dublul său rol, acela de suveran pasager al întregii Chine și de fiu al cerului.

PAGINA ALĂTURATA

Orașul Interzis cuprinde peste 800 de clădiri și 900 de „camere” (nume dat în arhitectura chineză spațiului dintre patru coloane).

DRĂPTA

Cele 72 de seturi de console de lemn care susțin acoperișurile turnurilor de veghe formează o structură superbă, chiar dacă din punct de vedere militar nu au nicio utilitate (adeverata fortificație este formată de zidurile uriașe de piatră de sub aceste turnuri). Ele denotă însă spectaculozitatea esențială ce îi conferă clădirii o funcție simbolică.

JOȘ

Cea mai mare construcție a ansamblului, Sala supremiei armonii, are un acoperiș cu coloane ce cântărește peste 2000 de tone, fiind susținut de nouă seturi de console de lemn.

